

ಕೆ.ವಿಂ.ವಿಫ್.

RNI No. : 29773/77, Posted at Bengaluru,
PSO Mysuru Road, BG 560 026.
Posted at Periodical Rate Rs. 2/-

ಕ್ಷೀರಸಾಗರ

ಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆ

KSHEERASAGARA
MONTHLY MAGAZINE

ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಂದಾ ರೂ. ೨೦.೦೦

ಸಂಪುಟ Vol - 48

ಮಾರ್ಚ್ - MARCH- 2023

ಸಂಚಿಕೆ Issue - 03

ಪುಟ - PAGES - 12

ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಲು ಮಹಾಮಂಡಳದ (ಕೆ.ವಿಂ.ವಿಫ್.) ಹಿರಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವ “ನಂದಿನಿ ವೀರ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರ.”

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಮೃತ್‌ಮಹಲ್, ಹಳ್ಳೀಕಾರ್, ಮಲೆನಾಡು ಗಿಡ್ಡ, ದೇವಣಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಗೋತಳಿಗಳನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಕ್ಷೀರಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನಮ್ಮಿಂದ ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಾಯಶಃ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಗೋತಳಿಗಳಾದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಹಾಲುತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಆವಿಷ್ಕಾರಗೊಂಡಿದ್ದೇ ಕೃತಕ ಗರ್ಭಧಾರಣೆ ಎಂಬ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ. ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆಯ ಗೋಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಳ್ಳೀಕಾರ್ ತಳಿ ಹಸುವಿಗೆ ಕೃತಕಗರ್ಭಧಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಡಾ. ಸಂಪತ್‌ಕುಮಾರ್ ರವರು 1932 ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ “ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ” ಎಂಬ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ

ಸೋಪಾನ ಹಾಡಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವಿಂದು ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು. ಆ ಬಳಿಕ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಒತ್ತು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೆಸರಘಟ್ಟ ಸಮೀಪ “ಹೋರಿಗಳ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು” ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಉತ್ತಮ ತಳಿ ಹೋರಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳಿಂದ ವೀರ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮಾಡಿ ಘನೀಕೃತಗೊಳಿಸಿದ ಗುಣಾತ್ಮಕ ವೀರ್ಯನಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದು ಈ ಕೇಂದ್ರದ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಲು ಮಹಾಮಂಡಳ ಹೊಂದಿರುವ ಹಲವಾರು ಘಟಕಗಳ ಪೈಕಿ ಈ ಕೇಂದ್ರ ಸಹಿತ ಒಂದಾಗಿದ್ದು ಇಂದು ಅದು ನಂದಿನಿ ವೀರ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಲು ಮಹಾಮಂಡಳದ ಈ ನಂದಿನಿ ವೀರ್ಯಾಣು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೆಸರಘಟ್ಟ ಸರೋವರದ ಸಮೀಪ ಇರುವ ಕಾಕೋಳು ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 250 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ವಿಶಾಲ ಪ್ರದೇಶ ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಘಟಕವನ್ನು 1984ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದುವರೆಗೆ 39 ವಸಂತಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿರುವ ಹಿರಿಮೆ ಈ ನಂದಿನಿ ವೀರ್ಯಾಣು ಕೇಂದ್ರದ ಪಾಲಿನದ್ದಾಗಿದೆ. ಘಟಕದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಹೆಸರಘಟ್ಟ ಸಮೀಪ ಇರುವ ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇರೆಗೆ “ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ಹಾಗು ಪಶುವೈದ್ಯ ಸೇವಾ ಇಲಾಖಾ” ವತಿಯಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದೀಗ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಒಟ್ಟಾರೆ 15 ಹಾಲು ಒಕ್ಕೂಟಗಳ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಡುವ ಎಲ್ಲ ಕೃತಕಗರ್ಭಧಾರಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಘನೀಕೃತ ವೀರ್ಯನಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ನಂದಿನಿ ವೀರ್ಯಾಣು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸಂದಿದೆ.

ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂಥ ಹೆಚ್.ಎಫ್, ಜರ್ಸಿ, ಸಾಹಿವಾಲ್ ಹಾಗು ಗಿರ್ ತಳಿಯ ಹೋರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮುರಾ ತಳಿಯ ಕೋಣಗಳನ್ನು ವೀರ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಸಲುವಾಗಿ ಇದೀಗ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಆರೈಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ಮೊದಲ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಂದಿನಿ ವೀರ್ಯಾಣು ಕೇಂದ್ರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಕೇವಲ 4300 ಘನೀಕೃತ ವೀರ್ಯ ನಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ. ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದ ವೀರ್ಯನಳಿಕೆಯ ಈ ಉತ್ಪಾದನೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಂದರೆ 2021-

22 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 45.10 ಲಕ್ಷ ಗುರಿ ತಲುಪುವಿಕೆಯ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ಒಂದು ಇತಿಹಾಸವೇ ಸರಿ ಎನ್ನಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇದೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಘಟಕ 41.67 ಲಕ್ಷ ಡೋಸ್‌ಗಳಷ್ಟು ಘನೀಕೃತ ವೀರ್ಯನಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದು ಸಹಿತ ಒಂದು ಚರಿತ್ರಾರ್ಹ ದಾಖಲೆ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಕಳೆದ 39 ವರ್ಷಗಳ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯೋತ್ಪಾದನೆ ಸಲುವಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಹೋರಿ ಹಾಗು ಕೋಣಗಳನ್ನು ನಂದಿನಿ ವೀರ್ಯಾಣು ಕೇಂದ್ರವು ಕೇವಲ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಹೊರ ರಾಜ್ಯ ಹಾಗು ಹೊರ ದೇಶಗಳಿಂದ ಸಹಿತ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಮದಂತೆ ಘಟಕ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶೀಯ ತಳಿಗಳ ಸಂವರ್ಧನೆಗೂ ಸಹಿತ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಾಹಿವಾಲ್ ಮತ್ತು ಗಿರ್ ತಳಿಯ ಹೋರಿಗಳನ್ನು ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವೀರ್ಯೋತ್ಪಾದನೆ ಮೂಲಕ ಒಕ್ಕೂಟಗಳಿಂದ ಬೇಡಿಕೆಯಾನುಸಾರದ ಘನೀಕೃತ ವೀರ್ಯನಳಿಕೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ವಿವಿಧ ತಳಿ ಹೋರಿ ಹಾಗು ಕೋಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಂದಿನಿ ವೀರ್ಯಾಣು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ (2023 ರ ಮಾರ್ಚ್ ಮಾಸಾಂತ್ಯ) ಒಟ್ಟಾರೆ 110 ಹೋರಿ/ಕೋಣಗಳನ್ನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಪೈಕಿ ಜರ್ಸಿ ತಳಿಯ 53 ಹೋರಿಗಳು, ಹೆಚ್.ಎಫ್. ತಳಿಯ 28 ಹೋರಿಗಳು, ಸಾಹಿವಾಲ್ ತಳಿಯ 4 ಹೋರಿಗಳು, ಗಿರ್ ತಳಿಯ 5 ಹೋರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮುರಾ ತಳಿಯ 20 ಕೋಣಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಸಲುವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಹೋರಿ ಹಾಗು ಕೋಣಗಳ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ವರ್ಷವಿಡೀ ಪಡೆಯುವಂತಾಗಲು ನಂದಿನಿ ವೀರ್ಯಾಣು ಕೇಂದ್ರ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 70 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ಬಳಕೆಯೊಂದಿಗೆ ರೋಡ್ಸ್, ಗಿರಿ ಹಾಗು ಕುದುರೆ ಮಸಾಲೆ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಘಟಕ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಲಿದೆ. ಜತೆ ಜತೆಗೆ

ಸುಮಾರು 90 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾದ ವಿವಿಧ ತಳಿ ಮೂಲದ ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ಸಹಿತ ಇದೀಗ ಇಲ್ಲಿನ ಹೋರಿ ಹಾಗೂ ಕೋಣಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿದೆ.

ವೀರೋತ್ಪಾದನೆ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಸಲಹಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಹೋರಿ ಹಾಗೂ ಕೋಣಗಳನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶೆಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾಲು-ಬಾಯಿ-ಜ್ವರ, ಗಂಟಲುಬೇನೆ, ಚಪ್ಪೆರೋಗ ಹಾಗೂ ಧೈಲೇರಿಯ ಎಂಬಂತೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಕಾಯಿಲೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಇಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಹೋರಿ/ಕೋಣಗಳನ್ನು ಕಾಲಾನುಸಾರ ಲಸಿಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಘಟಕ ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಹೋರಿ/ಕೋಣಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಲಿದೆ.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ದೇಶನದಡಿಯಲ್ಲಿ “ಮಿನಿಮಂ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಪ್ರೋಟೋಕಾಲ್” (ಎಂ. ಎಸ್.ಪಿ) ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಇದೀಗ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸುಸಜ್ಜಿತ ಹಾಗೂ ಗುಣನಿಯಂತ್ರಣ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದೀಗ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎರೆಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ವಂಶಾವಳಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಗುಣಮಟ್ಟದ್ದು ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ಹೋರಿ/ಕೋಣಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುವ ವೀರೈವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೊಳಪಡಿಸಿ ಅಳತೆಯಲ್ಲಿ 0.25 ಮಿ.ಲಿ. ಸಾಮರ್ಥ್ಯದೊಂದಿಗಿನ ಘನೀಕೃತ ವೀರೈನಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ಘಟಕವಿಂದು ಬ್ಯುಸಿ. ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಹಾಲುತ್ಪಾದನೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಹಕಾರಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಡುವ ಎಲ್ಲಾ 15 ಹಾಲು ಒಕ್ಕೂಟಗಳ ಹೈನುಗಾರರ ಪಾಲಿಗೆ ನಂದಿನಿ ವೀರೈಣು ಕೇಂದ್ರ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಸೇವೆಯನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರದಾನ ಎಂದೇ ಬಣ್ಣಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಘನೀಕೃತ ವೀರೈನಳಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಮಾರಾಟ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಐ.ಎಸ್.ಓ-9001-2015 ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ವೀರೈಣು ಕೇಂದ್ರ ಇದಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸಹಿತ ಕೆ.ಎಂ.ಎಫ್. ನ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆ ಎನ್ನಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಅನಿಮಲ್ ಹೆಲ್ತ್‌ನಲ್ಲಿ,

ಡೈರಿಯಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಫಿಷರೀಸ್, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ-ಇವರ ವತಿಯಿಂದ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಸಮಿತಿಯೊಂದು, ಪ್ರತಿ ಎರೆಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಬಾರಿಯಂತೆ ನಂದಿನಿ ವೀರೈಣು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಲಿದೆ. 2005 ರ ಬಳಿಕದ ಎಲ್ಲ ತಪಾಸಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಘಟಕ ಸತತವಾಗಿ “ಎ ಶ್ರೇಣಿ”ಯ ವೀರೈಣುಕೇಂದ್ರವೆಂದು ಗುರ್ತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಘಟಕ ಇದುವರೆಗೆ ಸಾಧಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲ ಚರಿತ್ರಾರ್ಹ ಸಾಧನೆಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿ ಬಳಗ ಹಾಗೂ ಕೆಲಸಗಾರರಲ್ಲಿರ ನಿಷ್ಠೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ದಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ರಮವೇ ಕಾರಣ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಇದೀಗ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ ಜಯಕುಮಾರ್ ಜೈರಾಜ್ ರವರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಲು ಮಹಾ ಮಂಡಳದ ಪಶು ಸಂಗೋಪನಾ ವಿಭಾಗದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಡಾ. ಬುಕ್ಕಾ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ರವರು ವೀರೈಣು ಘಟಕದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಪಸ್ ಗಮನಾರ್ಹ ಮಟ್ಟದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತುತ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ ಜಯಕುಮಾರ್ ಜೈರಾಜ್ ರವರು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಘನೀಕೃತ ವೀರೈನಳಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಂದಿನಿ ವೀರೈಣು ಕೇಂದ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರ ಸ್ಥಾನದ ವೀರೈಣು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ ಬರುವಂತಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಕನಸು. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಘಟಕವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಉಜ್ವಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂಬ ಕಾತರದಲ್ಲಿ ನಾನಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಈಗಿನ ನಿರ್ದೇಶಕರು. ಬೆಂಬಲವಿದ್ದರೆ ಸಾಧನೆ ಕಷ್ಟಕರವೇನಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಲಿದೆ ಇಲ್ಲಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕ ಬಳಗ.

ಸೇವೆಯ ಪಯಣದಲ್ಲಿ 40 ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಪಾದಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ “ನಂದಿನಿ ವೀರೈಣು ಕೇಂದ್ರ” ಇನ್ನಷ್ಟು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ತನ್ನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಸಮಾಜ ಮೆಚ್ಚುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಸುವಂತಾಗಲಿ ಎಂದು ನಂದಿನಿ ಬಳಗದವರಾದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹಾರೈಸೋಣವೇ?

* * * * *

ಡಾ|| ಎಲ್. ರಾಘವೇಂದ್ರ, ಎಂ.ವಿ.ಎಸ್.ಸಿ.
ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಪ.ಸಂ. ವಿಭಾಗ, ಕೆ.ಎಂ.ಎಫ್.

ಗೋವಿನ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಎಷ್ಟು ಬಲ್ಲರಿ ?

✳ ಮೆಲಕು ಹಾಕುವ ಪ್ರಾಣಿ: ದಿನಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ 9-12 ಗಂಟೆ ಮೆಲಕು ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಾಯಿಯಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ 60-90 ಲೀಟರ್ ಜೊಲ್ಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

✳ ನಡೆದಾಡುವ ಪ್ರಾಣಿ: ಮೇವಿಗಾಗಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ 2-3 ಗಂಟೆ ನಡೆದಾಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತದೆ.

✳ ಆಸೆಬುರುಕ/ತಿಂಡಿಮೋತ ಪ್ರಾಣಿ: ದಿನದಲ್ಲಿ 6-9

ಸಲ ಆಹಾರ/ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊಸ ತಿಂಡಿ/ಮೇವಿಗಾಗಿ ಕಾತುರದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತದೆ.

✳ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಾಕ ಪ್ರಾಣಿ: ಒಂದೇ ಸಲ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವಷ್ಟು ಗಬಗಬನೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಜಗಿಯದೆ ನುಂಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ (ರುಮೆನ್-ಮೆಲಕು ಚೀಲ) ಕನಿಷ್ಠ 115-150 ಲೀಟರ್ ಆಹಾರ ಶೇಖರಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

✳ ಹೆದರ ಪೋಕ/ ಅಂಜುಬುರುಕ ಪ್ರಾಣಿ: ಹೊಸಬರನ್ನು ಕಂಡರೇ ತುಂಬ ಭಯ, ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಹೆದರಿ ಎದ್ದು ತಕ್ಷಣ ಗಂಜಲ/ಸಗಣೆ ಹಾಕುತ್ತದೆ. ದಿನದಲ್ಲಿ 8-9 ಬಾರಿ ಸಗಣೆ /ಗಂಜಲ ಹಾಕುತ್ತದೆ.

✳ ರಾತ್ರಿ ರಾಣಿ/ರಾತ್ರಿ ಪ್ರೇಮಿ: ಬೆದೆಗೆ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಬೆದೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಇತರೆ ರಾಸುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾರುತ್ತದೆ, (ಮಾಲೀಕರ ಮೇಲೂ) ರಾತ್ರಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೆಲಕು ಹಾಕುವುದು ಹಾಗೂ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

✳ ಸ್ನೇಹಜೀವಿ ಪ್ರಾಣಿ: ಸ್ನೇಹಜೀವಿ ಇತರೇ ಹಸುವಿನ ಜೊತೆಯಿದ್ದು ಅದರ ಮೈ ನೆಕ್ಕುವುದು ಉಜ್ಜುವುದು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಗ ಜೀವಿ...ಸದಾ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಇರಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತದೆ. ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಚಿಲ್ಲಾಟ ಆಡಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ.

✳ ಸಂಗೀತ ಪ್ರೇಮಿ ಪ್ರಾಣಿ: ಸಂಗೀತ ಲಹರಿ ಅಲಿಸುತ್ತಾ ...ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ನೀಡುತ್ತದೆ.

✳ ಮುದ್ದು ಪ್ರಾಣಿ: ಮಾಲೀಕರಿಂದ ಮಗುವಿನಂತೆ ಮುದ್ದು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತದೆ.

(ಮೈ ಸವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಉಜ್ಜಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು) ಮಾಲೀಕರ ಅಕ್ಕರೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಪಾಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಗೋವನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಿತವರು !!! ಯಾರು !!!

(ಸಂಗ್ರಹ)

ಡಾ.ಟಿ.ಹೆಚ್. ತಾರಾನಾಥ್

9606012635

ಗೋ ತಳಿಗಳು

ಗೋ ತಳಿಗಳು ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಇವುಗಳ

ದೇಹದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

1) ಬಾಸ್-ಇಂಡಿಕಸ್ 2) ಬಾಸ್-ಟಾರಸ್

1) ಬಾಸ್-ಇಂಡಿಕಸ್

ಈ ಗುಂಪಿನ ತಳಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಉಬ್ಬು (ಎಣಿ-ಗೋಪುರ-ಡುಬ್ಬ) ಇರುವುದು.ಇವು ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಫ್ರಿಕ ಖಂಡದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು 'ಜೀಬು ತಳಿ' ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

2) ಬಾಸ್-ಟಾರಸ್

ಈ ಗುಂಪಿನ ತಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಉಬ್ಬು (ಎಣಿ-ಗೋಪುರ-ಡುಬ್ಬ) ಇಲ್ಲದೆ ಬೆನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸಮತಟ್ಟವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತ ದೇಶದ ಗೋ ತಳಿಗಳು

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕೆಲವು ಗೋ ತಳಿಗಳಿವೆ.ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ತಳಿಗಳ ಗಂಡು ಕರುಗಳು ಉಳುಮೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಯೋಗ್ಯ ಎತ್ತುಗಳಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕಡಿಮೆ ತಾಕತ್ತಿನ ಕೆಲಸಗಳಾದ ಹರಗುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಈ ಎತ್ತುಗಳು ಮಾಡಬಲ್ಲವು. ಪರದೇಶದ ಹೈನುತಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ತಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ಇವುಗಳು ಹೊರಪರಾವಲಂಬಿ ಹಾಗೂ ಒಳಪರಾವಲಂಬಿ ಜೀವಿಗಳಿಂದಾಗುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹೈನು ತಳಿಗಳನ್ನು ಪರದೇಶದವರು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶ ಗುಣವುಳ್ಳ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಹಳ್ಳಿಗಳ ದೇಶ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಗೋ ತಳಿಗಳು ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಗೋತಳಿಗಳನ್ನು ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

- 1 ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ತಳಿಗಳು.
- 2 ಉಭಯ/ದ್ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶದ ತಳಿಗಳು.
- 3 ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ತಳಿಗಳು.

ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ (ಕೆಲಸಕ್ಕೆ) ಯೋಗ್ಯವಾದ ತಳಿಗಳು

ಈ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ತಳಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಸಾಯದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸರಕು ಸಾಗಾಣಿಕೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಗುಂಪಿನ ತಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋರಿಗಳು ಉತ್ತಮ ಮಾದರಿಯ ಜಾನುವಾರುಗಳಾದರೂ ಹಸುಗಳು ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಈ ತಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಹಸುಗಳೆಂದರೆ :- ಇವು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ತಳಿಗಳು.

1. ಅಮೃತ ಮಹಲ್ 2.ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ 3.ಖಿಲಾರಿ

ಹಳ್ಳಿಕಾರ್

ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮೈಸೂರು ತಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ,

ಈ ತಳಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ತಳಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮೂಲತಃ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೈಸೂರು, ಮಂಡ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಕೋಲಾರ, ತುಮಕೂರು ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇದರ ಮೈ ಬಣ್ಣ ತಿಳಿ ಬೂದು ಬಣ್ಣ, ಕಿರಿಯ ಹೋರಿಗಳಲ್ಲಿ ಭುಜ ಮತ್ತು ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಡು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೊಂಬುಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದು, ನಂತರ ಮೊನಚಾದ ತುದಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಒಳ ಮುಖವಾಗಿ ಬಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣುಗಳ ಸುತ್ತ, ಕಿವಿಗಳ ಹತ್ತಿರ, ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಭುಜದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಮಚ್ಚೆಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಲಿನ ಇಳುವರಿ ಪ್ರತಿ ಕರಾವಿಗೆ 542-1134 ಕೆಜಿ ಮತ್ತು ಬೆಣ್ಣೆಯ ಅಂಶ ಶೇಕಡ 5 ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

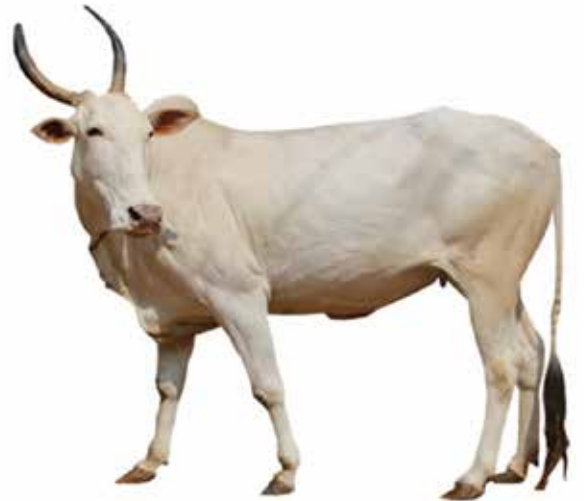
ಅಮೃತ ಮಹಲ್

ಅಮೃತ ಮಹಲ್ ಇದನ್ನು “ದೊಡ್ಡದಾನೆ” “ಜವಾರಿ ದನೆ” “ಸಂಖ್ಯೆದಾನ ” ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಮೃತ ಎಂದರೆ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಮಹಲ್ ಎಂದರೆ ಮನೆ. ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಪ್ರದೇಶ ಕರ್ನಾಟಕದ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಹಾಸನ ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ತುಮಕೂರು ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅಮೃತ ಮಹಲ್ ಅನ್ನು 1572-1636ರ ನಡುವೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತಗಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹಿಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕರಡು ತಳಿಯಿಂದ ಈ ತಳಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ತಳಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೂದು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬಣ್ಣವು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಬಹುತೇಕ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ ಮತ್ತು ಇಬ್ಬನಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಬೂದು ಗುರುತುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಕುತ್ತಿಗೆ, ಭುಜ, ಗೂನು ಮತ್ತು ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಾಢ ಛಾಯೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ತಲೆಯ ಉದ್ದವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮೂತಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ, ಕೊಂಬುಗಳು ಉದ್ದವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತವೆ. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮುಖ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿವೆ. ಚೂಪಾದ ಕಪ್ಪು ಬಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವುದು. ಇದು ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಹಿಷ್ಣುತೆಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಕರಡು ತಳಿಯಾಗಿದೆ. ಹೋರಿಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಟ್ರೋಲಿಂಗ್ ಮತ್ತು ತ್ವರಿತ ಸಾಗಣೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಹಸುಗಳು ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಕರಾವಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ಹಾಲಿನ ಇಳುವರಿ 575 ಕೆ.ಜಿ.

ಖಿಲ್ಲರ್

ಖಿಲ್ಲರ್ ಎತ್ತುಗಳು ತ್ವರಿತ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೆಳಗಾವಿ, ಬಿಜಾಪುರ, ಧಾರವಾಡ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪುಣೆ, ಸತಾರ, ಸಾಂಗ್ಲಿ, ಸೋಲಾಪುರ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರ, ಉಸ್ತಾನಾಬಾದ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ತಳಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ತಳಿಯನ್ನು “ಮಂದೇಶಿ”, “ಶಿಕಾರಿ” ಮತ್ತು “ತಿಲ್ಲಾರ್” ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ತಳಿಯು ಹಳ್ಳಕಾರ್ ಅಥವಾ ಅಮೃತ್ ಮಹಲ್ ತಳಿಗಳ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಖಿಲ್ಲರ್ ತಳಿಯು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ಹಾಗೂ ಬಿಗಿಯಾದ ಚರ್ಮದ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ದೇಹವು ದೃಢಕಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸೊಂಟ ಮತ್ತು ಬೆನ್ನಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಬ್ಬು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕೊಂಬುಗಳು ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಮೊನಚಾಗಿದ್ದು, ಬುಡದಲ್ಲಿ ದಪ್ಪವಾಗಿದ್ದು ಹಿಮ್ಮುಖವಾಗಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಬೆಳೆದು ನಂತರ ತುದಿಗಳು ಹಣೆಯ ಮುಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ತಳಿಯ ದೇಹಾಕೃತಿಯು ಗುಂಡಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಯಾವುದೇ ದೇಹಾಯಸವಿಲ್ಲದೆ ಮೈಲುಗಟ್ಟಲೆ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡಬಲ್ಲವು. ಹಾಲಿನ ಇಳುವರಿ ಪ್ರತಿ ಕರಾವಿಗೆ ಸರಾಸರಿ 450 ಕೆ.ಜಿ. ಇದ್ದು, ಹಾಲಿನ ಕೊಬ್ಬಿನಾಂಶ ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ 4.2 ಇರುತ್ತದೆ. ಖಿಲಾರಿ ಮಧ್ಯಮ ಮಾದರಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು ವೇಗದ ಓಟಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ವಾಸಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ (ಕೆಲಸಕ್ಕೆ) ಯೋಗ್ಯವಾದ ತಳಿಗಳು ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಇನ್ನುಳಿದ ತಳಿಗಳೆಂದರೆ:-
ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯದ ಬಜಾರ್,
ಉತ್ತರಾಖಂಡ-ಬದ್ರಿ
ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಕಾಂಗಯಂ, ಅಂಬ್ಲಾಚೇರಿ,
ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ- ಪೊನ್ನಾರ್ ಮತ್ತು
ರಾಜಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ನಾಗೋರಿ ಮತ್ತು ಮಾಲ್ವಿ ತಳಿಗಳು.

ಉಭಯ/ದ್ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶ ತಳಿಗಳು

ಈ ಜಾತಿಯ ಹಸುಗಳು ಸಾಧಾರಣ ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತವೆ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ತಳಿಯ ಎತ್ತುಗಳು ಬೇಸಾಯದ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಣಿ, ಕೃಷ್ಣ ವ್ಯಾಲಿ. (ಕರ್ನಾಟಕದ ತಳಿಗಳು) ಹರಿಯಾಣ, ಕಾಂಕ್ರೇಜ್, ಮತ್ತು ಒಂಗೋಲ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು.

ದೇವಣಿ

ಈ ತಳಿಯನ್ನು ಡೋಂಗರಿ, ಡೋಂಗರಪಟ್ಟಿ, ಡೋಂಗಿ, ಶೆವೆರಾ ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ತಳಿಯು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಲಾತೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ಬೀದರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಆಂಧ್ರದಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಗಿರ್, ಡಾಂಗಿ ಹಾಗೂ ಜವಾರಿ ದನಗಳ ಸಂಕರಣದಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ದೇಹದ ಬಣ್ಣ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ(ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಚುಕ್ಕೆಗಳು) ಸ್ವಲ್ಪ ಉಬ್ಬಿದ ಹಣೆ, ಚಿಕ್ಕ ಕೋಡು, ಮೊಂಡಾದ ಕೊಂಬು, ಜೋತು ಬಿದ್ದ ಉದ್ದ ಕಿವಿಗಳು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮುಖ, ಕಿವಿಯ ಒಳಗಡೆ, ಮೊಲೆಗಳು, ಯೋನಿಯ ಭಾಗ ಹಾಗೂ ವೃಷಭ ಕಪ್ಪಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಸುಗಳು 1000-1200 ಕೆ. ಗ್ರಾಂ ಹಾಲನ್ನು ಒಂದು ಕರಾವಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದರೆ, ಬೆಣ್ಣೆಯ ಅಂಶ 4.3% ಇರುತ್ತದೆ. ಎತ್ತುಗಳು ಉಳುಮೆಗೆ ಹಾಗೂ ಭಾರೀ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ.

ಕೃಷ್ಣವ್ಯಾಲಿ

ಕೃಷ್ಣ ನದಿ ಕಣಿವೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅದರಲ್ಲೂ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ಇನ್ನೊಂದು ತಳಿಯೆಂದರೆ ಕೃಷ್ಣವ್ಯಾಲಿ. ಈ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಚಿಕ್ಕ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಲವಾದ ಹಣೆ ಗಿಡ್ಡ ಮತ್ತು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕೊಂಬುಗಳು ಚಿಕ್ಕದಾದ ಕಾಲುಗಳು ಈ ತಳಿಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು. ಇವುಗಳ ಬಣ್ಣ ಬೂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳಿ.

ಕಾಂಕ್ರೇಜ್

ಭಾರತ ದೇಶದ ಭಾರಿ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ತಳಿಗಳೆಂದರೆ ಕಾಂಕ್ರೇಜ ಈ ತಳಿಯ ಹೋರಿಗಳು ಉಳಿಮೆಗೂ ಮತ್ತು ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೂ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು ತೀವ್ರತೆ ಚುರುಕು ಬಲಿಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹಸುಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಕಾಂಕ್ರೇಜ್: ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೈತುಕವುಳ್ಳ ರಾಜಕೀಯ ತಳಿ ಇದರ ನಡಿಗೆಯನ್ನು “ಸವಾಯಿ ಚಾಲ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಗುಜರಾತಿನ ಕಘ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ತ್ರಿಕೋನಾಕಾರದ ಮುಖ, ಸುಂದರವಾದ ದಪ್ಪ ಕೋಡುಗಳು ಇದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಒಂದು ಕರಾವಿನಲ್ಲಿ 1200-1300 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಎತ್ತುಗಳು ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿದ್ದು, ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಒಂಗೋಲ

ಇದು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಕೊಲ್ಲೂರು (ನೆಲ್ಲೂರು) ಮತ್ತು ಗುಂಟೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಹೋರಿಗಳು

ಭಾರಿ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದು ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿ, ಉಳಿಮೆಗೂ ಮತ್ತು ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಉಳಿಮೆಗೆ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲೋರ ತಳಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಮೈಬಣ್ಣ ಬಿಳಿ, ತಲೆ ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು ಹಾಗೂ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಒಂದು ಕರಾವಿನಲ್ಲಿ 1000-1200 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಹಾಲನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಬಲ್ಲವು. ಎತ್ತುಗಳು ಭಾರವಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿವೆ.

ಹರಿಯಾಣ

ಈ ತಳಿಯನ್ನು ಹರಿಯಾಣ ರಾಜ್ಯದ ಕರ್ನಾಟ, ಹಿಸ್ಸಾರ ಹಾಗೂ ಗುರಗಾಂವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಕಳುಗಳು ಒಂದು ಕರಾವಿನಲ್ಲಿ 1100 ರಿಂದ 1200 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತವೆ. ಮೈಬಣ್ಣ ಬಿಳಿ, ಚಿಕ್ಕ ಕಿವಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಗಲ ಹಣೆ ಇರುತ್ತದೆ. ರಂಟೆ ಹೊಡೆಯಲು ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕಡಿ ಎಳೆಯಲು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ತಳಿಯಾಗಿದೆ.

ಧಾರಪಾರಕರ್

ಈ ತಳಿಯ ಇನ್ನಿತರ ಹೆಸರುಗಳೆಂದರೆ ಧಾರಿ, ಬೂದು ಸಿಂಧಿ, ಬಿಳಿ ಸಿಂಧಿ. ಧಾರ ಮರುಭೂಮಿಯ ಈ ದನಗಳು ಸಿಂಧ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯ, ಪಂಜಾಬ್ ಹಾಗೂ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾರತದ ಕಚ್ಛ, ಮಾರವಾಡಗಳಲ್ಲೂ ಈ ದನಗಳಿವೆ. ಮಧ್ಯಮ ಮೈಕಟ್ಟು, ಗಿಡ್ಡ ದೇಹ ಹಾಗೂ ಸರಳ ಉದ್ದ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅಗಲ ಹಣೆ ಮಧ್ಯಮ ಕೋಡು ಇರುತ್ತವೆ. ಗಂಗೆದೊಗಲು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ್ದಿದ್ದು ಉದ್ದ ಬಾಲಕ್ಕೆ ಕಪ್ಪು ಕೂದಲಿರುತ್ತವೆ. ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಕೆಚ್ಚಲಿರುತ್ತದೆ. ಆಕಳುಗಳು ಒಂದು ಕರಾವಿನಲ್ಲಿ 1500 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಹಾಲು ಕೊಟ್ಟರೆ ಎತ್ತುಗಳು ಚಿಕ್ಕಡಿ ಎಳೆಯಲು ಹಾಗೂ ಉಳುಮೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿವೆ.

ಮಲ್ಕಾಡ ಗಿಡ್ಡ

ಮಲ್ಕಾಡ್ ಗಿಡ್ಡದ ("ಗಿಡ್ಡ" ಎಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಅಥವಾ ಕುಬ್ಜ) ತಳಿಯ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಪ್ರದೇಶವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಹಾಸನ, ಕೊಡಗು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ,

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ತಳಿಯು ಅತ್ಯಲ್ಪ ಒಳಹರಿವಿನೊಂದಿಗೆ ಹಾಲು, ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಕರಡು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅವು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಕೃಷಿ-ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಪ್ರಧಾನ ಕೋಟ್ ಬಣ್ಣವು ತೊಡೆಯ ಮತ್ತು ಭುಜದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಿಂಕೆಯ ತಿಳಿ ಛಾಯೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿದೆ. ಕೊಂಬುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುತ್ತವೆ, ನೇರವಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಹೊರಕ್ಕೆ, ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಒಳಮುಖವಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟ್ ದೇಹದ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಂದಿಗೆ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ವಯಸ್ಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸುಮಾರು 90 ಸೆಂಟಿ ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರವಿದೆ. ಬಾಲದ ಕುಚ್ಚ ಸ್ವಿಚ್ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿದೆ, ಗೂನು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದೆ, ಕೆಚ್ಚಲು ಸಹ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಬೌಲ್ ಆಕಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಹಸುಗಳು ದಿನಕ್ಕೆ 3-5 ಕೆ.ಜಿ. ಹಾಲು ನೀಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸರಾಸರಿ ಹಾಲುಣಿಸುವ ಇಳುವರಿ ಸುಮಾರು 220 ಕೆ.ಜಿ. ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಭಾರಿ ಮಳೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಕಠಿಣ ಹವಾಮಾನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ವೈನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ತಳಿಗಳು

ಅಧಿಕ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡುವ ಈ ತಳಿಗಳು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಹಿವಾಲ, ಗೀರ್ ಮತ್ತು ರೆಡ್‌ಸಿಂಧಿ ಹಸುಗಳು ತುಂಬಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ.

ಸಾಹಿವಾಲ

ಈ ತಳಿಗೆ ಲೋಲಾ, ಮೊಂಟಗೋಮೆರಿ ಮತ್ತು

ಮುಲ್ತಾನಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ತಳಿಯು ಮೂಲಸ್ಥಾನ ಪಶ್ಚಿಮ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ರಾವಿ ಸಿಂಧೂ ನದಿಯ ಕಣಿವೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಫಿರೋಜ್ಪುರ ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಶ್ರೀಗಂಗನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬಿನ ಅಮೃತಸರ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಂಪು, ನಸುಕೆಂಪು ಅಥವಾ ದಟ್ಟ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಚರ್ಮವಿದ್ದು, ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಮ ಸಡಿಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದೇಹ ದೊಡ್ಡದು. ಕೋಡುಗಳು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದು, ದಪ್ಪವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಗಂಗೆದೊಗಲು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದು, ಜೋತಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಹೋರಿಗಳಲ್ಲಿ (ಉಬ್ಬು-ಗೋಪುರ) ಇಣಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದು, ಗಂಗೆದೊಗಲು ದಪ್ಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೋರಿಯ ತೂಕ 500 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಗಳವರೆಗೆ ಇದ್ದರೆ, ಆಕಳ ತೂಕ 350 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ. ವರೆಗೆ ಇರುವುದು. ಇವುಗಳು ನಾನಾ ವಿಧದ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ತಳಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಒಂದು ಕರಾವಿನಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ 2150 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಹಾಲು ಕೊಡಬಲ್ಲವು. ಸುಧಾರಿತ ಡೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೂಲಿನಲ್ಲಿ 4000 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ದಾಖಲೆಗಳೂ ಉಂಟು. ಸಾಹಿವಾಲ್ ತಳಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಹೈನು ತಳಿಯಾಗಿದೆ.

ಗಿರ್ ತಳಿ

ಕಾಠಿಯಾವಾಡಿ, ಸುರ್ತಿ, ಡೆಕನ್ ಇವು ಸಹ ಗಿರ್ ತಳಿ ಆಕಳುಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳು. ಗುಜರಾತದ ಗಿರ್ ಪರ್ವತಾವಳಿ, ಜುನಾಗಢ್, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾಠಿಯಾವಾಡ ಈ

ತಳಿಯ ಉಗಮಸ್ಥಾನ. ಈ ತಳಿಯು ಸೌಮ್ಯ ಸ್ವಭಾವದ್ದಾಗಿದೆ, ಕಿವಿಗಳು ತೀರಾ ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದು, ಜೋತಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹಣೆ ದಪ್ಪಗಿದ್ದು, ಹೊರಚಾಚಿರುತ್ತದೆ. ನುಣುಪಾದ ಚರ್ಮ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದವರೆಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಈ ತಳಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಮೈ ತುಂಬ ಇರುತ್ತವೆ. ಆಕಳುಗಳ ಸರಾಸರಿ ತೂಕ 390 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಇದ್ದರೆ ಹೋರಿಗಳು 550 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ತೂಗುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಕರಾವಿನ ಸರಾಸರಿ ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ 1750 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಇರುವುದು. ಎತ್ತುಗಳು ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿದ್ದು, ಮಧ್ಯಮ ವೇಗ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಹೊಲದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ರಾಜಸ್ಥಾನ ಗುಜರಾತ್ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಗಿರ್ ತಳಿ ಕೂಡಾ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಹಾಲಿನ ತಳಿ. ಇದು ಸುಮಾರು 2500-3000 ಲೀಟರ್ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆ ಅಂಶ ಶೇಕಡ 4.5% ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಿಂಧಿ

ಸಿಂಧಿ ತಳಿಗೆ ರೆಡ್ ಸಿಂಧಿ ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಕರಾಚಿ ತಳಿ ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ತಳಿ ಸಿಂಧ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯ, ಪಂಜಾಬ್ ಹಾಗೂ ಹರಿಯಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ತಳಿ ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದನಗಳು ತುಂಬಾ ಸೌಮ್ಯ ಸ್ವಭಾವ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಕೋಡುಗಳು ದಪ್ಪವಾಗಿದ್ದು, ತುದಿ ಮೊಂಡವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಚರ್ಮದ ಬಣ್ಣ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದಟ್ಟ ಕೆಂಪು. ಹೋರಿಗಳು ಆಕಳಿಗಿಂತ

ದಟ್ಟ ವರ್ಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇಣಿ ಮತ್ತು ಗಂಗದೊಗಲು ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆಕಳುಗಳ ಕೆಚ್ಚಲು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಕೊಡುವ ದನಗಳಲ್ಲಿ ಜೋತಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಹೋರಿಗಳು 450 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ತೂಗಿದರೆ ಆಕಳುಗಳ ಸರಾಸರಿ ತೂಕ 300 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಇರುವುದು. ಹಾಲಿನ ಇಳುವರಿ ಒಂದು ಕರಾವಿಗೆ ಸರಾಸರಿ 1500 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಇದ್ದು, 5400 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಹಾಲು ಕೊಡುವ ದನಗಳ ದಾಖಲೆಯೂ ಇದೆ. ಸಿಂಧಿ ಜಾತಿಯ ಆಕಳುಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಕರ್ನಾಟ, ಅಲಹಾಬಾದ್, ಹೊಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಯ ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ತಳಿ ಹಸುಗಳು

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುವುಗಳೆಂದರೆ ಜರ್ಸಿ, ಹಾಲೆಸ್ಪೀನ, ರೆಡ್‌ಹೀನ್. ಬ್ರೆನ್‌ಸ್ಟ್ರಿಸ್ ಮತ್ತು ಐರ್‌ಷೈರ್ ಈ ಎಲ್ಲಾ ತಳಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿವೆ. ಅದರ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜರ್ಸಿ ಮತ್ತು ಹಾಲೆಸ್ಪೀನ ಪ್ರೀಜಿಯನ್ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ.

ಜರ್ಸಿ

ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದ ಜರ್ಸಿ ದ್ವೀಪದ ತಳಿಯಾದ ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಕೊಡುವ ತಳಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾದರಿ ಹೈನು ತಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರ ಕೋಡುಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿದ್ದು, ತುದಿ ಮತ್ತ ಕಪ್ಪಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹಸುವಿನ ಬೆನ್ನುಹರಿ ನೇರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕಣ್ಣುಗಳು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಹೊರ ಚಾಚಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಉಬ್ಬಿದಂತಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳು ಈ ತಳಿಯ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಗುಣ, ವಸಡು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಸಣ್ಣ ಮುಖ ವಿಶಾಲವಾದ ಹಣೆ. ಹಣೆಯು ತಟ್ಟೆಯಾಕಾರವಿದ್ದು, ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಮತ್ತು ಸಮನಾದ ಕೆಚ್ಚಲಿದ್ದು, ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬಿನಂಶ ಸರಾಸರಿ ಶೇ. 5.0-5.5 ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಸುಗಳು ಒಂದು ಕರಾವಿನಲ್ಲಿ (305 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ) ಸುಮಾರು 5000 - 7000 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಈ ರಾಸುಗಳು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿದೇಶಿ ತಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಬೆದರುತ್ತವೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿ ಪಾತ್ರವಾಗಬಲ್ಲದು. ಈ ಹಸುಗಳು ಸುಮಾರು 400 ರಿಂದ 500 ಕೆ.ಜಿ.ತೂಕ ತೂಗುತ್ತವೆ ಕರುಗಳು ಸುಮಾರು 20 ರಿಂದ 30 ಕೆ.ಜಿ. ತೂಕ ತೂಗುತ್ತವೆ.ಈ ಹಸುಗಳು

ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ

ರಾಜ್ಯ ಸಹಕಾರಿ ಹೈನುಗಾರರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ
ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಚಂದದಾರರಾಗಲು **ಅಜೀವ ಚಂದಾ**
ರೂ.: 900.00 ಮೊತ್ತದ ಚೆಕ್ ಅಥವಾ ಡಿಡಿಯನ್ನು

Managing Director, KMF, Bengaluru
ರವರ ಹೆಸರಿಗೆ ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಡಿ.ಡಿ.ಯನ್ನು ಪತ್ರದ ಮುಖೇನ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ಣ
ವಿಳಾಸ, ಪಿನ್‌ಕೋಡ್ ಮತ್ತು ಮೊಬೈಲ್ ನಂ. ಅನ್ನು
ನಮೂದಿಸಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು.

ಸಂಪಾದಕರು, ಕ್ಷೀರಸಾಗರ, ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ,
ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಲು ಮಹಾ ಮಂಡಳಿ, ಕೆ.ಎಂ.ಎಫ್.
ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಡಾ.ಎಂ.ಹೆಚ್. ಮರೀಗೌಡ ರಸ್ತೆ,
ಬೆಂಗಳೂರು- 560 029.

ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ:
ಜೆ. ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್, ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ದೂರವಾಣಿ: **080-26096890**

ಕ್ಷೀರಸಾಗರ, ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು
ಉತ್ತಮ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ನೀಡಬಯಸುವವರು
ಇ-ಮೇಲ್: **kmfksheerasagara@gmail.com**
ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಲು ಕೋರಿದೆ.

ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಹವಾಮಾನಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆದಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಈ ತಳಿಯ ಹಾಲಿನ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯ ವಿವರ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.

- ಮೊದಲ ಕರು ಹಾಕುವ ವಯಸ್ಸು 24-30 ತಿಂಗಳು
- ಮೊದಲ ಬೆದೆಗೆ ಬರುವ ವಯಸ್ಸು 15-18 ತಿಂಗಳು
- ಹಾಲಿನ ಇಳುವರಿ ಪ್ರತಿ ಕರಾವಿಗೆ 5000-7000 ಕೆ.ಜಿ. 305 ದಿನ
- ಜಡ್ಡಿನಾಂಶ 4.5 -5.5 ಶೇ

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ತಳಿಗಳು ಯಾವುದೇ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳ ಹಾಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊಬ್ಬು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸಾಕಲು ಈ ತಳಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿವೆ.

ಹಾಲಿಸ್ಥೀನ ಪ್ರೀಜಿಯನ್

ಈ ತಳಿಯ ಉಗಮ ಸ್ಥಾನ ಹಾಲೆಂಡ್. ರಾಸುಗಳು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದು, ಚುರುಕಾದ ಚಟುವಟಿಕೆ ದೇಹ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಇದು ಮೈಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೊಂದಿವೆ. ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವು ಹಸುವಿನ ತಲೆ ದೇಹದ ಭಾಗ ಮತ್ತು ಹಸುವಿನ ಚಪ್ಪೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇದ್ದು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ದೊಡ್ಡ ಮಚ್ಚೆಗಳು ಹಸುವಿನ ದೇಹದ ಮುಂದಿನ ಕಾಲು ಮತ್ತು ಹೆಗಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಚಪ್ಪೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿಯೇ ನೋಟವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿವೆ ಅಲ್ಲದೆ ಹಸುಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಪ್ಪು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಿಳಿ, ಬಾಲದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದವುಗಳು ಅಗಿರಬಹುದು. ಈ

ಹಸುಗಳು ದೊಡ್ಡ ದೇಹ ಅಗಲವಾದ ಮತ್ತು ಉದ್ದನೆಯ ತಲೆಯಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಈ ತಳಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಜನಪ್ರಿಯ ಆಗಿವೆ. ಎಕೆಂದರೆ ಇದರ ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಬೇರೆಲ್ಲ ಹಸುಗಳಿಗಿಂತ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿದೆ. ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ಪ್ರಾಯದ ಹಸು ಸುಮಾರು 700-800 ಕೆ.ಜಿ. ತೂಕ ತೂಗುತ್ತವೆ ಕರುಗಳು 30-40 ಕೆ.ಜಿ. ತೂಕ ತೂಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾಂಸದ ಮೈಕಟ್ಟು ಕೊಬ್ಬಿನ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದಿಂದಾಗಿ ಈ ತಳಿಯು ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ದರ್ಜೆಯ ದನದಮಾಂಸ ಮತ್ತು ಕರು ಮಾಂಸದ ಉತ್ಪಾದನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿವೆ.

ಈ ತಳಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ವಿವರ:

- ಮೊದಲ ಕರು ಹಾಕುವ ವಯಸ್ಸು 20-24 ತಿಂಗಳು
- ಹಾಲಿನ ಇಳುವರಿ ಪ್ರತಿ ಕರಾವಿಗೆ 7,000 - 10,000 ಕೆ.ಜಿ. 305 ದಿನಗಳು
- ಜಡ್ಡಿನ ಅಂಶ ಶೇ. 3.5

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಹಸುಗಳು ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ತುಂಬಾ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದು ಇಂದು ಎಲ್ಲಾ ಕೃತಕ ಗರ್ಭದಾರಣೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ಹೆಚ್.ಎಫ್. ಹೋರಿಗಳ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ ಈ ತಳಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹಸಿರು ಮೇವು ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಇವು ಜರ್ಸಿ ಹಸುಗಳಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಕಡಿಮೆ ಹಾಲನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

* * * * *

ನಿಮ್ಮ ವಾಟ್ಸಾಪ್‌ಗೆ ಕಿಡಿಎಫ್ ಕ್ಷೀರಸಾಗರ
ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ
ಮೊಬೈಲ್‌ನಿಂದ KMF KS ಎಂದು ಟೈಪ್
ಮಾಡಿ 99640 22977 ಈ ನಂಬರ್‌ಗೆ
ವಾಟ್ಸಾಪ್ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಉಚಿತವಾಗಿ
ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು
ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಮೂಲಕವೂ
ಓದಬಹುದು.

